Aan : griffie gemeente Stadskanaal
Van : Gerrit Hidding en Louke Scholtens
Datum : 18 maart 2021
Betreft : Beantwoording vragen hoorcommissie over onttrekking openbaarheid laantje Postkade 15/16

Beste collega's van de griffie,

Op 26 januari is in de hoorcommissie over de onttrekking van de openbaarheid van het laantje tussen de Postkade 15 en 16 afgesproken, dat de leden van de hoorcommissie nog vragen konden stellen. In deze notitie beantwoorden wij deze vragen.

*Vraag **de heer Reinders:** Aan welke richtlijnen moet een voetpad eigenlijk aan voldoen? Is er een minimum breedte?*
Het laantje is ontstaan in een periode dat er geen richtlijnen bestonden ten aanzien van de breedte van een voetpad. Het laantje is ontstaan in de beginperiode van de panden toen nog bedrijfspanden (bakker en slager). De breedte is van nature ontstaan uit een looppad voor de bewoners van het Vrijdomstreekje en de Spoorstraat naar de slager en bakker aan de Postkade. Als je de richtlijnen nu zou willen volgen dan moet je voor 2 richtingen om elkaar te kunnen passeren rekening houden met 2 keer 75 cm is minimaal 1,50m vrije ruimte. Dan kunnen mensen met een rolstoel of kinderwagen elkaar passeren.

*Vraag **de heer Maarsingh:** Hoe kan een gemeente een openbare weg maken op het eigendom van een burger?*
Ja, dat kan, althans openbaarheid van een weg kan ontstaan door tijdsverloop, ook indien er sprake is van particulier eigendom. Dit volgt uit artikel 4 lid 1 van de Wegenwet. Indien er sprake is van openbaarheid door tijdsverloop dan hebben de eigenaren het verkeer te dulden. Dit laatste volgt uit artikel 6 van de Wegenwet.

Artikel 4 lid 1 onder I van de Wegenwet luidt als volgt: "Een weg is openbaar: wanneer hij, na het tijdstip van dertig jaren vóór het in werking treden van deze wet, gedurende dertig achtereenvolgende jaren voor eenieder toegankelijk is geweest ". De Wegenwet is in werking getreden in 1932. Dus die periode van 30 jaren moet zijn aangevangen na 1902. Een andere grond die wordt genoemd in artikel 4 is: wanneer deze gedurende 10 achtereenvolgende jaren (na 1902) voor een ieder toegankelijk is geweest en tevens is onderhouden door rijk/provincie/gemeente/waterschap.
Een derde grond die wordt genoemd in artikel 4 is: wanneer deze gedurende 10 achtereenvolgende jaren (na 1902) voor eenieder toegankelijk is geweest en tevens is onderhouden door rijk/provincie/gemeente/waterschap. De eigenaren zijn er altijd op gewezen dat zij verantwoordelijk zijn voor het onderhoud. De gemeente heeft dit laantje dus nooit onderhouden
Als derde grond wordt genoemd: wanneer de rechthebbende aan de weg de bestemming van openbare weg heeft gegeven. Zie verder hierna onder vraag dhr. Klopstra.

*Vraag **de heer Bieze**: Tijdens de hoorcommissie sprak de heer Dol over het ervaren van veel overlast en door de Corona nog meer overlast. Mijn vraag is hoeveel officiële overlastmeldingen er, bijvoorbeeld bij politie en/of gemeente, de afgelopen jaren zijn binnengekomen.*
Er zitten diverse meldingen in de dossiers. Ook via Whatsapp zijn diverse meldingen binnengekomen. In december 2017 hebben de aanwonenden in gesprekken met de gemeente de overlast gemeld. Via diverse kanalen -ook gesprekken met buitendienst die kwamen kijken naar de toegankelijkheid van het laantje – hebben ze regelmatig de problematiek en hun bezwaren benoemd.
In de zomer van 2019 is 2 keer bij de politie aangifte gedaan van brandstichting van coniferen, van treiteren, van slaan en spugen op muren en ramen en van het gebruik van het laantje als toilet.

*Vragen **de heer Klopstra**:*
1.
is dit daadwerkelijk een openbare weg in de zin van de wegenwet. Die vraag wordt in het collegevoorstel NIET beantwoord.
2.
“wat was het moment van toegankelijkheid voor een ieder” en waar blijkt dat uit? De exacte datum is belangrijk want die moet liggen voor 1 juli 1900.
3.
Als vraag 2 niet aldus of wellicht zelfs niet kan worden beantwoord: Wat was vanaf 1 juli 1920 de situatie? Is het Laantje vanaf die datum gedurende tien achtereenvolgende jaren voor eenieder toegankelijk is geweest en tevens gedurende dien tijd is onderhouden door het Rijk, de provincie, de gemeente of een waterschap? Zo ja, waar blijkt dat uit?
4.
Als de vragen 2 en 3 negatief beantwoord worden:
Heeft de rechthebbende voor 1 juli 1930 zelf daaraan de bestemming van openbaren weg heeft gegeven? Zo ja, waar blijkt dat uit?
5.
Zijn er in die periode voor 1 juli 1930 bordjes door de rechthebbende geplaatst luidende “eigen weg”, “particuliere weg”, “private weg” of een soortgelijke, of ander teken waaruit van de niet openbaarheid blijkt?
Als bovenstaande nergens uit blijkt dan moet worden aangenomen dat niet aan die criteria wordt voldaan en moet het ervoor worden gehouden dat de openbaarheid niet op die wijze is ontstaan.
In dat geval is nog één variant denkbaar, deze leidt dan tot vraag 6.
6.
Is na 1 juli 1930 de bestemming “openbare weg” aan het Laantje gegeven met medewerking de den raad der gemeente waar de weg is gelegen, Onstwedde of Stadskanaal derhalve. Zijn daarvan stukken in het archief aanwezig? Zo niet, is het Laantje in de kadastrale ligger die de gemeente hanteert aangemerkt als “openbaar”?
Als aan de hand van de antwoorden op bovenstaande vragen geen openbaarheid kan worden afgeleid dan moet ervan uit worden gegaan dat definitief geen sprake is van een openbare weg in de zin van de Wegenwet.
Vraagstukken als “overpad” of “erfdienstbaarheid” zijn voor ons als gemeenteraad in het kader van dit vraagstuk ook niet van belang, deze begrippen zijn civielrechtelijk van aard, zij komen in de Wegenwet dan ook niet voor en kunnen door de overheden zoals een gemeente ook niet worden opgelegd of vastgesteld. Dit is iets tussen civielrechtelijke partijen. Ten overvloede: een erfdienstbaarheid zoals het recht van overpad kan ontstaan door verjaring maar tijdsverloop is daarvoor slechts één van de voorwaarden om een recht van overpad door verjaring te laten ontstaan. Alle mensen die zich nu beroepen op de openbaarheid van de weg op grond van de wegenwet hebben slechts een zeer geringe kans op het ontstaan van het recht van overpad door deze verjaring.
Ik zou graag de hiervoor gestelde vragen niet allen beantwoord willen zien maar ook de onderbouwende stukken in afschrift gevoegd willen zien.

In het raadsvoorstel wordt vermeld dat het pad door verjaring openbaar is geworden (zie 1e alinea onder kopje Historie). Dan gaat het college uit van openbaarheid op grond van artikel 4 lid 1 onder I van de Wegenwet: een weg wordt openbaar als een weg 30 achtereenvolgende jaren voor eenieder toegankelijk is geweest.

Het college heeft ook aan aanwonenden, verzoekers en rechthebbenden reeds bevestigd dat er sprake is van een openbare weg. In aanvulling wijzen wij er op dat dat feit tot heden ook niet is betwist door de rechthebbenden/eigenaren dan wel derden. Bovendien verzoeken de eigenaren/rechthebbenden (fam. Eefting en familie Dol) zelf om onttrekking aan de openbaarheid van het voetpad (zie brief d.d. 26 maart 2018).

Enkele feiten:

- Het pad is niet slechts door aanwonenden gebruikt, maar ook door bewoners van woningen in de omgeving van het pad (o.a. bewoners van de Spoorstraat en het Vrijdomstreekje (zie zienswijze d.d. 30-11-2020 van de heren Klein en Ronde en het raadsvoorstel.); er is dan ook geen sprake van slechts een uitwegfunctie maar van een doorgaande verkeersverbinding;
- Het pad werd door niet- aanwonenden gebruikt in ieder geval op of omstreeks de volgende tijdstippen 100 jaar geleden, omstreeks 1978, omstreeks 1992, 1993 en 2017 (zie beschrijving historie in het collegevoorstel);
- Eén van de eigenaren wijst op gebruik door derden gedurende 20 jaar (zie klacht d.d. 27-11-2020 van mw. Dol; Dan gaat het dus over de periode 2000 – 2020;
- Volgens de indieners van de zienswijze d.d. 30-11-2020 was het pad reeds openbaar toegankelijk in de periode van 30 jaar vóór 1-10-1932;
- Niet is gebleken van handelingen van de rechthebbenden gedurende het tijdvak van ten minste 1 jaar en lopende de termijn van 30 jaar, op grond waarvan kenbaar is gemaakt dat er geen sprake was van toegankelijkheid voor eenieder; want in dat geval zou de uitzondering gelden van artikel 4 lid 2 van de Wegenwet.

Gelet op de hiervoor genoemde feiten, alsmede het standpunt van het college dat bovendien kenbaar is gemaakt aan derden en het feit dat de openbaarheid door de rechthebbenden/eigenaren niet is betwist en de openbaarheid door derden/gebruikers is bevestigd, kan worden gesteld dat het college op juiste gronden is uitgegaan van openbaarheid.